

[Svend Haugaard.]

betydelige beføjelser i denne sag til at træffe beslutning om de ordninger, man ønsker gennemført. Jeg tror, det bl. a. af psykologiske grunde er rigtigt, at det er landsrådet selv, der træffer beslutningen. Men jeg mener ikke, at ordningerne ville blive svagere, hvis det var en beslutning, der senere blev konfirmeret af det danske folketings. Jeg mener, det må være helt selvfølgeligt, at alle danske i Grønland undergives de samme bestemmelser. Men hvis der skal komme en god løsning ud af dette, forudsætter det, at landsrådet er ret enigt om sagen, og foreløbig er enigheden jo noget begrænset. Det er helt nødvendigt, at denne meget følsomme sag bakkes op af alle i landsrådet i enighed, for ellers vil den være svækket og på forhånd være ødelagt.

Jeg har med interesse læst om kommissionsbetænkningen og referatet fra landsrådsforhandlingerne, og jeg tør ikke på det kendskab, jeg foreløbig har til sagen, afgøre, hvilke forslag der er de bedste. Jeg tror dog, at det vil være rigtigt at sige, at det lyse øl under alle forhold skal holdes frit — det er trods alt begrænsede mængder af væde, man er i stand til at konsumere — mod til gengæld en fordyrelse af det øvrige.

Men jeg vil hellere pege på det forebyggende, på oplysning gennem skole og ungdomsarbejde, på støtte til afholdsbevægelse, afholdsforeninger, og støtte til samlingssteder, herunder steder, hvor der er udskænkning uden alkohol. Foreløbig er pølsebaren det eneste sted, der er til rådighed på dette område, så man kan nok finde bedre vilkår. Endvidere peger jeg på fritidsforanstaltninger, fritidsundervisning, sportspladser, idrætshaller osv. som noget af det, der kan være stærkt forebyggende.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag, men vil gerne drøfte det nærmere i et udvalg; jeg mener også, det vil være rigtigt, at vi lader denne anbefaling følge af en henstilling til det grønlandske landsråd om hurtigt at opnå enighed og derefter sørge for, at beslutningen kan bringes ud i praksis.

Vivike: Man taler i herredet om, at Jeppe drikker, men man taler ikke om, hvorfor han drikker. Der tales og skrives meget om drikkeriet i Grønland, men det er ikke

meget, der er sagt om årsagen til drikkeriet. Jeg synes dog, at hr. Svend Haugaard og hr. Holger Hansen var inde på nogle af årsagerne til, at man har et alkoholproblem i Grønland. Nu er det jo ikke alle grønlandere, der drikker. Der er mange, der har et fornuftigt forhold til spiritus, og en forening som Blå Kors har et i forhold til f. eks. her i Danmark kolossalt medlemstal.

Man har et alkoholproblem i Grønland, såvel som vi har et narkotikaproblem herhede. Jeg synes ikke, det er så mærkeligt, at man har dette problem, selv om jeg synes, det er kedeligt; men jeg mener ikke, at vi kan sige os fri for ansvaret for, at problemet er der. Det, der er foregået i de senere år, er, at vi har industrialiseret et naturfolk; det giver en voldsom ændring i deres tilværelse, som bringer mange af dem ud af balance. Der opstår sociale skader, og vi har ikke hidtil haft noget apparat til at opfange disse sociale skader. Nu har vi langt om længe fået et socialdirektorat i Grønland, men vi har været sent ude. Jeg kan ikke sådan helt forbigå, at socialistisk folkeparti i 1961 stillede det forslag her i salen, at den danske stat refunderede de sociale udgifter i Grønland med 80 pct., men alle andre partier i salen vendte sig imod en sådan statsrefusion. Det var nemlig i høj grad et spørgsmål om penge i Grønland, hvis man skulle have et apparat til at opfange de sociale skader. Nu er altså socialdirektoratet under opbygning. Men jeg tror nok, at det, at man afviste forslaget om penge til sociale foranstaltninger i Grønland, har medvirket til at forøge alkoholproblemet.

Vi har nok i for høj grad interesseret os for at skaffe fabrikker og maskiner, men i for ringe grad interesseret os for mennesket bag ved maskinen. De unge kommer ind fra udstederne, ude fra fjeldene, og mange af dem bliver, når de kommer ind til byerne, anbragt i barakker med ganske små rum, ingen samlingslokale, ingenting de kan beskæftige sig med i fritiden. Da ungdomsklubberne ikke kan klare så forfærdelig meget — vi har fået nogle stykker — er det egentlig ikke så mærkværdigt, at disse unge mennesker op søger et værtshus, og derved kan de altså komme til at få en særlig smag for spiritus. Vi arbejder nok også i vores Grønlandspolitik for meget med, at det er os, der klarer det hele, for dermed giver vi mange grøn-